

ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิตสินค้าเกษตร: กรณีศึกษา ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า
เกษตร ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Satisfaction of Service Receivers towards Services of Learning Center
for Increasing Efficiency of Producing Agricultural Products: A Case
Study of the Learning Center for Increasing Efficiency of Producing
Agricultural Products at Thung Tam Sao Sub-district, Hat Yai District,
Songkhla Province

สุธี ศิริภักดี¹ พิไลวรรณ ประพุดติ²
Sutee Siripakdee, Pilaiwan Prapruit

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
สินค้าเกษตร (ศพก.) ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างคือผู้รับบริการ
จำนวน 260 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบไคสแควร์ ผลการศึกษา
พบว่า ผู้รับบริการของ ศพก. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.6) อายุเฉลี่ย 39 ปี 7 เดือน นับถือ
ศาสนาพุทธ (ร้อยละ 80.4) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 44.2) มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิก
กลุ่มทางการเกษตร (ร้อยละ 51.9) ประเด็นทางการเกษตรที่ผู้รับบริการให้ความสนใจมากที่สุดคือ
เกษตรพอเพียง (ร้อยละ 77.7) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการภาพรวมอยู่ในระดับมาก
โดยพึงพอใจมากที่สุดในด้านเกษตรกรต้นแบบ ($\bar{X}$ = 4.33) ด้านฐานเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.25) และด้าน
สภาพทางกายภาพ ($\bar{X}$ = 4.08) ตามลำดับ ความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากสื่อที่ ศพก.
ให้บริการ พบว่า ข้อมูลความรู้ที่ผู้รับบริการพึงพอใจมากที่สุด คือ การปลูกผักกูดแซมสวนยางพารา

Received: 2021-03-20 Revised: 2021-05-10 Accepted: 2021-05-12

¹ สาขาวิชานวัตกรรมกรรมการเกษตรและการจัดการ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ Agricultural Innovation and Management Division, Faculty of Natural Resources,
Prince of Songkla University, Hat Yai Campus.

Corresponding Author e-mail: sutheesiripukdee2539@gmail.com

² สาขาวิชานวัตกรรมกรรมการเกษตรและการจัดการ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่ Asst. Prof. Dr., Agricultural Innovation and Management Division, Faculty of
Natural Resources, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus

($\bar{X} = 4.18$) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการ พบว่า เพศ งานอดิเรก การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และค่าใช้จ่ายสนับสนุนการเดินทาง มีความสัมพันธ์กับการรับบริการของ ศพก. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords) : การบริการ; ความพึงพอใจ; ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

Abstract

This study aimed to analyze the satisfaction level and factors related to satisfaction of service receivers towards services of Learning Center for Increasing Efficiency of Producing Agricultural Products (CIEPAP) at Thung Tam Sao sub-district, Hat Yai district, Songkhla province. A sample group of 260 service receivers was randomly selected. A structured questionnaire was used for data collection. Statistics used for data analysis were frequency, mean, percentage, S.D., and chi-square test. The results of this study indicated that most CIEPAP-service receivers were female for 59.6%, had average age at 39 years 7 months, were Buddhists for 80.4%, had agricultural careers for 44.2%, and were members of agricultural groups for 51.9%. Service receivers rated sufficiency agriculture at the most interesting issue for 77.7%. Also, satisfaction for the whole service image was rated at the high level. The highest satisfactions were prototype farmer ($\bar{X} = 4.33$), learning base ($\bar{X} = 4.25$), and physical condition ($\bar{X} = 4.08$), respectively. For satisfaction related to knowledge learned from media provided at CIEPAP, the study found that the highest satisfied knowledge was growing vegetable fern as intercropping in the rubber plantation ($\bar{X} = 4.18$). For factors related to service satisfaction, the study indicated that gender, hobbies, being group member, and financial support for travelling had relationships with receiving services at statistically significant level 0.05.

Keywords: Services; Satisfaction; Learning Center for Increasing Efficiency of Producing Agricultural Products

บทนำ (Introduction)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นหนึ่งในรูปแบบของ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนด้านการเกษตร จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมส่งเสริมการเกษตรทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายใน

การจัดตั้ง ศพก. โดยมีศูนย์ฯ หลักและศูนย์เครือข่ายเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านการเกษตรของชุมชนที่สามารถตอบสนองความต้องการการทำเกษตรของคนในชุมชนและนอกชุมชนได้ เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตรที่เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ให้บริการครอบคลุมประเด็นในเรื่องการเพิ่มผลผลิตและการลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตทางการเกษตร ดังนั้น ศพก. จึงเป็นแหล่งให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการความรู้เกษตรด้านต่าง ๆ ให้กับผู้รับบริการ เป็นจุดนัดพบปะพูดคุยระหว่างเจ้าหน้าที่เกษตรกับเกษตรกร เกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง และผู้สนใจทางการเกษตรกับเกษตรกรต้นแบบ ปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการจัดตั้ง ศพก. ในประเทศไทย ที่เป็นศูนย์ฯ หลักอำเภอละ 1 แห่ง รวมทั้งหมด 882 แห่ง และได้ขยายศูนย์เครือข่าย จำนวน 11,559 แห่ง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2562)

จังหวัดสงขลามีพื้นที่การเกษตร จำนวน 2.6 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 56.52 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด มีพืชเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ สวนยางพารา 1.97 ล้านไร่ เกษตรกร 87,525 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกข้าว 210,104 ไร่ เกษตรกร 20,000 ครัวเรือน สวนปาล์มน้ำมัน 66,503 ไร่ เกษตรกร 6,253 ครัวเรือน ไม้ผลไม้ยืนต้น 206,138 ไร่ และพืชผัก 26,540 ไร่ ศพก. ที่เป็นศูนย์หลักของจังหวัดสงขลามีจำนวนทั้งหมด 16 แห่ง และมีศูนย์เครือข่าย ศพก. อีกจำนวน 167 แห่ง ทำหน้าที่เป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่และความเหมาะสมการปลูกพืชของ ศพก. หลักทั้ง 16 แห่ง ตามชนิดพืชสินค้าหลักของศูนย์ฯ ซึ่งสามารถจัดประเภทของ ศพก. จังหวัดสงขลาได้เป็น 4 กลุ่ม (จิรวรรณ โรจนพรทิพย์, 2562) ได้แก่ 1) ศูนย์เรียนรู้ด้านยางพารา จำนวน 9 แห่ง 2) ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว จำนวน 5 แห่ง 3) ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล จำนวน 1 แห่ง และ 4) ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน จำนวน 1 แห่ง

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 89/2 หมู่ที่ 7 ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็น ศพก. หลักประจำอำเภอหาดใหญ่ และเป็นหนึ่งในเก้าของศูนย์เรียนรู้ด้านยางพาราของจังหวัดสงขลา จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2558 เป็นศูนย์ฯ ที่ให้บริการถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการผลิตยางพาราแบบผสมผสาน ซึ่ง ศพก. อำเภอหาดใหญ่ มีจุดเด่นในด้านการสร้างรายได้เพิ่มและลดต้นทุนการผลิตยางพารา จากการรายงานผลการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร (2562) พบว่า ผลการดำเนินงานของ ศพก. อำเภอหาดใหญ่ อยู่ในระดับดีมาก (A) มีรายได้จากการทำสวนยางพาราแบบผสมผสานประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 75 ต่อปี เมื่อเทียบกับการปลูกยางพาราแบบเชิงเดี่ยว และในแต่ละปีมีผู้เข้ารับบริการต่าง ๆ ของ ศพก. อำเภอหาดใหญ่ มากกว่า 1,300 ราย ทำให้เกิดการส่งต่อข้อมูลความรู้ทางด้านการเกษตรอย่างแพร่หลาย การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของ ศพก. เนื่องจากความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินคุณภาพการดำเนินงานของ ศพก. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาใช้ใน

การพัฒนาหรือปรับปรุงการบริการของศูนย์ฯ ให้มีลักษณะและคุณภาพที่ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการ เมื่อผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ ก็มีแนวโน้มที่ผู้รับบริการจะกลับมาใช้บริการซ้ำและมีแนวโน้มที่จะกระจายข้อมูลหรือส่งต่อข้อมูลความรู้ด้านการเกษตรอย่างกว้างขวาง อีกทั้งอาจเป็นกรณีตัวอย่างให้กับ ศพก. อื่น ๆ ที่มีลักษณะการให้บริการที่ใกล้เคียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของ ศพก. ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research objective)

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กำหนดประชากรจากผู้เยี่ยมชมที่รับบริการต่าง ๆ จาก ศพก. ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่ชัดเจนได้ เนื่องจาก ศพก. ไม่ได้จัดทำระบบบันทึกจำนวนผู้เข้าเยี่ยมชม ผู้วิจัยได้สอบถามประธานศูนย์ฯ พบว่าจำนวนผู้เยี่ยมชมอยู่ระหว่าง 1,000 - 1,300 คนต่อปี และจากคู่มือ ศพก. อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รายงานว่ามีผู้เยี่ยมชม ศพก. ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประมาณ 1,300 คน (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 ของจำนวนประชากร (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 260 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างโดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้ 1) ด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้รับบริการ 2) ด้านลักษณะการเข้ารับบริการ 3) ด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสาร 4) ด้านรูปแบบการเดินทาง และ 5) ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ โดยมีเกณฑ์ในการวัดระดับความพึงพอใจ เป็น 5 ระดับ ดังนี้ 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด 4 หมายถึง ระดับมาก 3 หมายถึง ระดับปานกลาง 2 หมายถึง ระดับน้อย และ 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าระดับออกเป็น 3 ช่วงเท่า ๆ กัน ดังนี้ 1.00 – 2.33 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับน้อย 2.34 – 3.67 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับปานกลาง และ 3.68 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจระดับมาก

3. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม นำมาปรับปรุงแก้ไข และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับผู้รับบริการ ศพก. อื่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 ราย และนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ของ Cronbach's alpha และวิเคราะห์รายข้อ (Item analysis) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.825

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) และใช้สถิติไคสแควร์ (Chi - square test) ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร

ผลการวิจัย (Research results)

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้รับบริการ

ด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้รับบริการ พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.6 อยู่ในช่วงอายุ 38 – 48 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 39 ปี 7 เดือน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 80.4 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด ร้อยละ 44.2 ส่วนใหญ่มีงานอดิเรก คิดเป็นร้อยละ 61.2 ผู้รับบริการเกินครึ่งเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 60.0 ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทางการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 51.9 ประเด็นทางการเกษตรที่ผู้รับบริการสนใจมากที่สุดคือ เกษตรพอเพียง รองลงมาคือ เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart farmer) ร้อยละ 77.7, 36.9 และ 30.4 ตามลำดับ กิจกรรมทางการเกษตรที่ผู้รับบริการปฏิบัติอยู่ส่วนใหญ่คือ การปลูกพืช รองลงมาคือ การเลี้ยงสัตว์ ธุรกิจด้านการเกษตร และการทำประมง คิดเป็นร้อยละ 75.0, 29.6, 11.2 และ 7.7 ตามลำดับ

ด้านลักษณะการเข้ารับบริการ พบว่า วัตถุประสงค์หลักของการเข้ารับบริการคือ ทักษะ ศึกษา ขอคำปรึกษา และท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 58.8, 31.9 และ 9.2 ตามลำดับ ผู้รับบริการส่วนใหญ่เข้ารับบริการ การถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี รองลงมาคือ การพบปะพูดคุยกับอาสาสมัครเกษตร ร้อยละ 66.5 และ 38.8 ตามลำดับ กิจกรรมที่ผู้รับบริการเข้าร่วมในการถ่ายทอดความรู้ส่วนใหญ่คือ การบรรยาย รองลงมาคือ การอบรม ร้อยละ 59.2 และ 45.8 ตามลำดับ ผู้รับบริการส่วนใหญ่เข้ารับบริการจาก ศพก. ตำบลทุ่งตำเสาเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 86.2 และผู้รับบริการส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การเข้าเยี่ยมชม ศพก. อื่น คิดเป็นร้อยละ 66.5 ผู้รับบริการส่วนใหญ่ว่าจะกลับมาใช้บริการ ศพก. อีกครั้ง ร้อยละ 73.5 รองลงมา ตอบว่าไม่แน่ใจ ร้อยละ 26.2 และมีเพียงส่วนน้อยที่คาดว่าจะไม่กลับมาใช้บริการ ร้อยละ 0.4

ด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ผู้รับบริการรู้จัก ศพก. ตำบลทุ่งตำเสา จากหน่วยงานมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อน และผู้นำชุมชน ร้อยละ 70.0, 29.2, และ 16.2 ตามลำดับ

ความถี่ของการได้รับความรู้ทางการเกษตรเฉลี่ยมากที่สุดคือ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งต่าง ๆ เฉลี่ย 4.92 ครั้ง/ปี รองลงมาคือ จากเพื่อนบ้านเฉลี่ย 2.21 ครั้ง/ปี และในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันได้แก่ จากการศึกษาดูงาน จากนักวิชาการเกษตร และจากการอบรม ค่าเฉลี่ย 1.93, 1.92 และ 1.71 ครั้ง/ปี ตามลำดับ

ด้านรูปแบบการเดินทาง พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่เดินทางมาying ศพก. โดยยานพาหนะของตนเอง รองลงมา เดินทางด้วยรถตู้ ร้อยละ 52.3 และ 39.2 ตามลำดับ รูปแบบการเข้ารับบริการส่วนใหญ่มาเป็นกลุ่ม/หมู่คณะ คิดเป็นร้อยละ 69.6 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง พบว่า ผู้รับบริการได้รับเงินสนับสนุนมากกว่าใช้เงินส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 70.0 ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 41.5

2. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ด้านเกษตรกรต้นแบบ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) โดยพึงพอใจระดับมากในทุกประเด็น สามารถเรียงลำดับความพึงพอใจรายประเด็นได้ดังนี้ ความสุภาพให้เกียรติต่อผู้รับบริการ การใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการอธิบายเนื้อหาต่าง ๆ การมีทักษะความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ การดูแลเอาใจใส่ต่อผู้รับบริการ ความพร้อมในการให้คำปรึกษา ความสามารถในการตอบข้อคำถามเพื่อคลายความสงสัย และความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี ค่าเฉลี่ย 4.43, 4.37, 4.35, 4.33, 4.31, 4.27 และ 4.23 ตามลำดับ (Table 1)

Table 1 Satisfaction of service receivers on master trainer

(n = 260)

Items of satisfaction	$\bar{X}$	S.D.	Satisfaction level
Ability to communicate with service receivers	4.23	0.69	high
Attentive of the service receivers	4.33	0.71	high
Ready to give advice to service receivers	4.31	0.73	high
Skills and expertise to transfer knowledge	4.35	0.69	high
Polite and respectful with service receivers	4.43	0.66	high
Explain with simple language which understand easily	4.37	0.67	high
Ability to answer questions	4.26	0.69	high
Total	4.33	0.59	high

ด้านสภาพทางกายภาพ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) โดยพึงพอใจระดับมากในทุกประเด็น สามารถเรียงลำดับความพึงพอใจรายประเด็นได้ดังนี้ สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ ขนาดพื้นที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม แผนผังของศูนย์

เรียนรู้เห็นได้ชัดเจน ความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ ความสะอาดของสถานที่ และป้ายสัญลักษณ์บอกทางมายังศูนย์เรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.24, 4.13, 4.11, 4.09, 4.03, 3.91 ตามลำดับ (Table 2)

Table 2 Satisfaction of service receivers on physical environment

(n = 260)

Items of satisfaction	$\bar{X}$	S.D.	Satisfaction level
Convenient accessibility location	4.09	0.80	high
Direction signage sign along the way to the place	3.91	0.84	high
Cleanliness of the place	4.03	0.85	high
Suitable area for conducting activities	4.13	0.80	high
The site map of the learning center is clearly visible	4.11	0.76	high
Physical environment conducive to learning	4.24	0.75	high
Total	4.08	0.67	high

ด้านฐานเรียนรู้ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยฐานเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 3 อันดับแรก ได้แก่ ฐานเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ/ลดต้นทุนในการผลิต ($\bar{X} = 4.28$) ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.25$) และฐานเรียนรู้การเพิ่มรายได้ในการผลิต ($\bar{X} = 4.21$)

เมื่อพิจารณาฐานเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ/ลดต้นทุนในการผลิต พบว่า สื่อที่ผู้รับบริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจจากฐานเรียนรู้ 3 อันดับแรก คือ การผลิตยางพารา ($\bar{X} = 4.15$) การใช้ปุ๋ยหมัก ($\bar{X} = 4.08$) และการผลิตปุ๋ยหมักเติมอากาศ ($\bar{X} = 3.98$) สำหรับข้อมูลความรู้ที่ได้รับจากฐานเรียนรู้ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจข้อมูลความรู้ 3 อันดับแรก คือ การผลิตยางพารา ($\bar{X} = 4.16$) การใช้ปุ๋ยหมัก ($\bar{X} = 4.10$) และการผลิตปุ๋ยหมักเติมอากาศ ($\bar{X} = 3.98$) ดังแสดงใน Table 3

Table 3 Satisfaction of service receivers on the learning base for optimization /
reduce the cost of agricultural production

(n = 260)

Items of satisfaction	$\bar{X}$	S.D.	Satisfacti on level
Para rubber production			
• Media provided	4.15	0.67	high
• Knowledge information provided	4.16	0.71	high
Management of rubber plantations			
• Media provided	4.06	0.76	high
• Knowledge information provided	4.08	0.77	high
Uses of Fertilizer according to soil analysis results			
• Media provided	4.03	0.79	high
• Knowledge information provided	4.04	0.80	high
Uses of compost			
• Media provided	4.08	0.76	high
• Knowledge information provided	4.10	0.78	high
Aerated static pile composting system			
• Media provided	3.98	0.82	high
• Knowledge information provided	3.98	0.82	high
Uses of biological products to prevent disease and pest control			
• Media provided	4.01	0.80	high
• Knowledge information provided	4.05	0.82	high
Total	4.28	0.66	high

สำหรับฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง พบว่า สื่อที่ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ 3 อันดับแรก คือ การเลี้ยงปลา ($\bar{X}$ = 4.08) การปลูกมะนาวในพ้อ ($\bar{X}$ = 4.07) และการปลูกไผ่หวาน ($\bar{X}$ = 3.96) ส่วนข้อมูลความรู้ที่ได้รับจากฐานเรียนรู้นี้ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจข้อมูลความรู้ 3 อันดับแรก คือ การปลูกผักหวาน ($\bar{X}$ = 4.08) การเลี้ยงปลา ($\bar{X}$ = 4.06) และการเลี้ยงผึ้งโพรงไทย ($\bar{X}$ = 3.98) ดังแสดงใน Table 4

Table 4 Satisfaction of service receivers on the learning base for sufficiency economy
(n = 260)

Items of satisfaction	$\bar{x}$	S.D.	Satisfacti on level
Lemon in a pipe plantation			
● Media provided	4.07	0.75	high
● Knowledge information provided	4.03	0.77	high
<i>Sauropus androgynus</i> (L.) plantation			
● Media provided	4.05	0.78	high
● Knowledge information provided	4.08	0.78	high
Fish culture			
● Media provided	4.08	0.76	high
● Knowledge information provided	4.06	0.78	high
Pit pig raising			
● Media provided	4.02	0.81	high
● Knowledge information provided	4.02	0.80	high
<i>Acacia pennata</i> (L.) plantation			
● Media provided	4.02	0.76	high
● Knowledge information provided	4.02	0.80	high
Sweet bamboo plantation			
● Media provided	3.96	0.81	high
● Knowledge information provided	3.99	0.81	high
<i>Apis cerana</i> raising			
● Media provided	3.97	0.86	high
● Knowledge information provided	3.98	0.86	high
Total	4.25	0.73	high

ในส่วนของฐานเรียนรู้การเพิ่มรายได้ในการผลิต พบว่า สื่อที่ผู้รับบริการมีความพึงพอใจ 3 อันดับแรก คือ การปลูกผักกูดแซมยาง ($\bar{x}$ = 4.21) การขยายพันธุ์พืชเพื่อจำหน่าย ($\bar{x}$ = 4.15) และการปลูกลองกองร่วมยาง ($\bar{x}$ = 4.08) ส่วนข้อมูลความรู้ที่ได้รับ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึง

พอใจข้อมูลความรู้ 3 อันดับแรก คือ การปลูกผักกูดแซมยาง ($\bar{X} = 4.18$) การขยายพันธุ์พืชเพื่อจำหน่าย ($\bar{X} = 4.13$) และการปลูกลองกองรวมยาง ($\bar{X} = 4.08$) ดังแสดงใน Table 5

Table 5 Satisfaction of service receivers on the learning base for income increasing in agricultural production

(n = 260)			
Items of satisfaction	$\bar{X}$	S.D.	Satisfaction level
Banana plantation			
● Media provided	4.11	0.75	high
● Knowledge information provided	4.11	0.76	high
Small vegetable fern plantation			
● Media provided	4.21	0.80	high
● Knowledge information provided	4.18	0.80	high
Longkong plantation			
● Media provided	4.08	0.76	high
● Knowledge information provided	4.08	0.77	high
Propagating plants for sale			
● Media provided	4.15	0.76	high
● Knowledge information provided	4.13	0.76	high
Total	4.21	0.77	high

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า เพศ งานอดิเรก การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และค่าใช้จ่ายสนับสนุนการเดินทางของผู้รับบริการ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการ จาก ศพก. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงใน Table 6

Table 6 Factors associated with the Satisfaction of Service Receivers towards Services of Learning Center for Increasing Efficiency of Producing Agricultural Products (n = 260)

Independent variable	Satisfaction	
	χ^2	P-value
General information of service receivers		
Gender	6.100	0.047*
Age	6.941	0.542 ^{ns}
Religion	1.073	0.898 ^{ns}
Career	7.811	0.800 ^{ns}
Hobby	7.599	0.022*
Group member joining	6.221	0.044*
Agricultural issues of interest	2.347	0.993 ^{ns}
Practical agricultural activities	3.026	0.933 ^{ns}
Service received characteristics		
The main purpose of service received	6.559	0.161 ^{ns}
Service activities received	5.699	0.840 ^{ns}
Amount of service visits	2.441	0.875 ^{ns}
Activities participating in the learning base	5.769	0.450 ^{ns}
Experience of visiting other learning center	1.072	0.585 ^{ns}
Expecting to revisiting	7.423	0.115 ^{ns}
Information perception		
What sources do you know here	1.530	0.999 ^{ns}
Channels for obtaining agricultural knowledge	9.959	0.444 ^{ns}
Frequency of acquiring agricultural knowledge	6.028	0.813 ^{ns}
Travel form		
Vehicles used for travel	2.766	0.948 ^{ns}
Group characteristic of travel	11.797	0.067 ^{ns}
Travel expenses	6.575	0.037*

หมายเหตุ: * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาในประเด็นที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ พบว่า ผู้รับบริการเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของ ศพก. ในระดับมาก โดยที่เพศหญิงส่วนใหญ่ที่มีงานอดิเรกด้านการปลูกพืชผักสวนครัว มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของ ศพก. ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้รับบริการเพศหญิงเป็นผู้ที่มีความชื่นชอบในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่วนประเด็นการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า ผู้รับบริการที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของ ศพก. ในระดับมาก มากกว่าผู้รับบริการที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม อาจเป็นเพราะผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทางการเกษตรมีความสนใจในกิจกรรมด้านการเกษตรและมีความต้องการทราบข้อมูลความรู้ทางการเกษตรมากกว่าผู้ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้รับบริการที่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง มีความพึงพอใจในระดับมาก มากกว่าผู้รับบริการที่ไม่ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง อาจเป็นเพราะหน่วยงานที่สนับสนุนมีการคัดกรองการสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ที่มีความมุ่งมั่นและต้องการเรียนรู้งานด้านเกษตรกรรมจริง ๆ การมารับบริการที่ ศพก. จึงบรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้รับบริการ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาครั้งนี้สามารถอภิปรายและสรุปผลได้ดังนี้

ด้านข้อมูลพื้นฐานของผู้รับบริการ พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ ชะลอ ทรัพย์วิจิตร (2548) ที่กล่าวว่า เพศหญิงจะมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 38 – 48 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 39 ปี 7 เดือน มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักและส่วนใหญ่มีงานอดิเรก กิจกรรมทางการเกษตรที่ผู้รับบริการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการปลูกพืช ผู้รับบริการส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการเกษตร และมีความสนใจในประเด็นทางการเกษตรเรื่องเกษตรพอเพียงมากที่สุด

ด้านลักษณะการเข้ารับบริการ พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่เข้ารับบริการเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทัศนศึกษา มีการรับบริการจาก ศพก. ด้านการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยีมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทอดความรู้ผ่านวิธีการบรรยาย ทั้งนี้เพราะเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสารกับผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเคยมีประสบการณ์จากการปฏิบัติด้วยตนเองมาก่อน จึงทำให้ผู้รับบริการส่วนใหญ่ร้อยละ 73.5 คาดว่าจะกลับมาใช้บริการ ศพก. อีกครั้ง

ด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ผู้รับบริการรู้จัก ศพก. ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มาจากหน่วยงาน มีความถี่ของการได้รับความรู้ทางการเกษตรจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งต่าง ๆ มากที่สุด (เฉลี่ย 4.92 ครั้ง/ปี) ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ กิตติมา แซ่จิว และคณะ (2561) ที่พบว่า เกษตรกรได้รับความรู้หรือข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ศพก. จึงถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งช่องทางการเรียนรู้ข้อมูล

ข่าวสารทางการเกษตรที่เพิ่มเติมจากงานส่งเสริมการเกษตรแบบเดิมที่มีนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

ด้านรูปแบบการเดินทาง พบว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่เดินทางมายัง ศพก. โดยยานพาหนะของตนเอง และส่วนใหญ่มีรูปแบบการเข้ารับบริการเป็นกลุ่ม/หมู่คณะ โดยผู้รับบริการได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากภาครัฐมากกว่าการใช้เงินส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิลาวัลย์ อินทง และคณะ (2562) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าผู้รับบริการมีรูปแบบการเดินทางมาในลักษณะกลุ่ม โดยมีการเดินทางมากับหน่วยงานที่สังกัดหรือสถาบันการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการเตรียมการรับรองของ ศพก. ควรคำนึงการให้บริการแบบหมู่คณะ และควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ ศพก. ให้เป็นที่รับรู้ เพื่อหน่วยงานภาครัฐจะได้สนับสนุนงบประมาณให้กับกลุ่มเกษตรกรมาศึกษาดูงาน

ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ พบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการในภาพรวม (ด้านเกษตรกรต้นแบบ ด้านฐานเรียนรู้ และด้านสภาพทางกายภาพ) อยู่ในระดับมาก จากการสัมภาษณ์ผู้รับบริการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ชื่นชอบในความเป็นกันเองของเกษตรกรต้นแบบ เนื่องจากมีการพูดจาที่ฉะฉานน่าเชื่อถือ ถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์ที่เกิดจากการลองผิดลองถูกของตนเอง อีกทั้งยังสามารถให้คำปรึกษากับผู้รับบริการที่มีข้อสงสัยและสามารถตอบคำถามเพื่อคลายความสงสัยได้ ทำให้ผู้รับบริการสามารถรับรู้และเข้าใจได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Mahdzar et al. (2017) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้เยี่ยมชมสวนเกษตรที่อุทยานมรดกการเกษตรปุตราจายา ประเทศมาเลเซีย พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ของผู้เยี่ยมชม และการได้รับความดูแลเอาใจใส่จากผู้นำเที่ยว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจของผู้เยี่ยมชม โดยเฉพาะผู้นำเที่ยวที่มีทักษะในการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way communication) จะทำให้ผู้เยี่ยมชมเกิดความเพลิดเพลินและประทับใจมากกว่าการสื่อสารแบบทางเดียว (One-way communication) อีกทั้งการที่ ศพก.มีฐานเรียนรู้ตัวอย่างที่ผู้รับบริการสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้รับบริการสามารถเข้าใจและนำความรู้ไปปรับใช้สู่การปฏิบัติจริงได้ ส่วนด้านสภาพทางกายภาพแม้จะได้คะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เป็นหัวข้อที่ได้คะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุดในรายการประเมินทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเดินทางมายัง ศพก. ยังไม่มีจุดสังเกตที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน และสภาพโดยทั่วไปยังคงมีกลิ่นไม่พึงประสงค์ที่เกิดจากกิจกรรมที่อยู่ในระหว่างการผลิต รวมทั้งการจัดช่องทางในการเดินเข้าชมและรับบริการบริเวณฐานเรียนรู้ต่าง ๆ ยังไม่ได้รับความสะดวกเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2560) ที่ได้ทำการประเมินความพร้อมของ ศพก. ในประเทศไทยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ของ ศพก. คือ ด้านสถานที่ที่ยังไม่มีความสมบูรณ์ ขาดความพร้อมและอุปกรณ์ในการถ่ายทอดความรู้

ด้านความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากสื่อที่ ศพก. ให้บริการ พบว่า ฐานเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้รับบริการพึงพอใจมากที่สุด คือ ฐานการปลูกผักกูดแซมสวนยางพารา ทั้งนี้เพราะผู้รับบริการส่วนใหญ่เป็นชาวสวนยางพาราแบบเชิงเดี่ยว ที่มีความสนใจการปลูกพืชสร้าง

รายได้เสริมในสวนยางพารา ซึ่งผักกูดเป็นพืชที่ดูแลง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถปลูกและจำหน่ายได้ตลอดทั้งปี และเป็นพืชที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภค

ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้รับบริการ พบว่า เพศ งานอดิเรก การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และค่าใช้จ่ายสนับสนุนการเดินทาง มีความสัมพันธ์กับการรับบริการของ ศพก. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถอธิบายได้ว่า ผู้รับบริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและส่วนใหญ่นอกจากการประกอบอาชีพหลักแล้วยังมีงานอดิเรกในด้านการเพาะปลูกพืชผักสวนครัวและพืชผักอื่น ๆ เพื่อการบริโภคในครัวเรือนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังมีการเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ยังพบว่าค่าใช้จ่ายที่สนับสนุนการเดินทางซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ อาจทำให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการรับบริการของ ศพก. ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล (2555) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และการศึกษาของ วันทนี ศรีพวงผกาพันธุ์ และคณะ (2560) ได้ศึกษาความพึงพอใจเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองต่อการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่ายาง จำกัด ที่พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพวัล มลิแสง (2553) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ พบว่า เพศ และรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น เพศ ถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเกี่ยวกับเจตคติที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านการเกษตร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

ด้านสภาพทางกายภาพ ศพก. ควรมีการดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของพื้นที่ เช่น พื้นที่ต้อนรับผู้รับบริการ ความสะอาดของห้องสุขา เป็นต้น รวมทั้งการมีป้ายบอกทางมายัง ศพก. ที่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจนเพื่อให้ผู้รับบริการสามารถเดินทางมารับบริการด้วยความสะดวกมากยิ่งขึ้น

ด้านสื่อ ศพก. ควรมีการปรับปรุงป้ายหรือสื่อที่ให้ความรู้ประจำฐานเรียนรู้ ให้มีสภาพที่สามารถใช้งานได้และมีความคงทนมากขึ้น จะทำให้ผู้รับบริการสามารถเข้าศึกษาเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ด้านฐานเรียนรู้ของ ศพก. ควรมีการดูแลฐานเรียนรู้ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ เนื่องจากฐานเรียนรู้บางจุดมีสภาพชำรุด ไม่พร้อมใช้งาน จึงทำให้ผู้รับบริการไม่สามารถรับความรู้ได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการกับ ศพก. ที่เป็นศูนย์หลักในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของ ศพก. ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน

ควรมีการศึกษาในประเด็นด้านการบริหารจัดการองค์กรของ ศพก. ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อสามารถนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาให้ ศพก. มีความพร้อมต่อการให้บริการกับผู้รับบริการต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2563). *ทำเนียบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร*. สืบค้น 27 มกราคม 2563, จาก <http://alc.doae.go.th>.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2563). *โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร*. สืบค้น 2 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <http://alc.doae.go.th>.
- จิรวรรณ โรจนพรทิพย์. (2563). *เกษตรจังหวัดสงขลาชูนโยบาย เมืองเกษตรอาหารปลอดภัย*. สืบค้น 5 มีนาคม 2563, จาก <https://www.technologychaoban.com/bullet-news-today/article>.
- ทิพวัล มลิแสง. (2553). *การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นิลาวัลย์ อินทคง, สุพัตรา ศรีสุวรรณ และสุรินทร์ นิยมามกุล. (2562). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลวังอ่าง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*. 5(2), 87-96.
- วันทนี ศรีพวงผกาพันธุ์, สาวิตรี รังสิภัทร์, และพัชราวดี ศรีบุญเรือง. (2560). ความพึงพอใจเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยหอมทองต่อการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์การเกษตรท่ายาง จำกัด อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี. *เกษตรพระจอมเกล้า*. 35(3), 117-126.
- วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ: กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. *การบริการและการท่องเที่ยว*. 7(1), 58-66.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2562). *รายงานการประเมินผลโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ปีงบประมาณ 2560*. สืบค้น 9 มกราคม 2562, จาก [ออนไลน์].แหล่งที่มา : <http://www2.oae.go.th/EVA/download>.

